

AAN Stichting X

DATUM 10 december 2007

ONS KENMERK z2007-00875

CONTACTPERSOON

070- 888 8500

administratie@cbpweb.nl

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

ONDERWERP Definitieve bevindingen

Geachte

Bij brief van 5 november 2007 stelde het College bescherming persoonsgegevens (CBP) zijn voorlopige bevindingen vast inzake de klacht van de heer Z over de camera's in de gemeenschappelijke kleedlokalen van Zwembad Y.

Het CBP kwam in zijn voorlopige bevindingen tot de conclusie dat het cameratoezicht in zijn huidige vorm niet (meer) in strijd is met de beginselen uit de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Wel had het CBP een aantal opmerkingen over "Protocol cameratoezicht Y" (artikel 9).

Bij brief van 14 november 2007 reageert u op de voorlopige bevindingen. U geeft aan dat u verheugd bent met de conclusie van het CBP dat het cameratoezicht in zijn huidige vorm niet (meer) in strijd is met de beginselen uit de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). U geeft daarnaast aan dat u zich ervan bewust bent dat de omgeving waarin de camera's hangen potentieel gevoelig is en dat u de kenbaarheid en de positie van de camera's te allen tijde zult waarborgen. Tot slot geeft u aan dat u het protocol op de door het CBP aangegeven punten heeft aangepast.

Hieronder treft u het verloop van de zaak aan en de definitieve bevindingen van het CBP.

Klacht

Op grond van de door verzoeker verstrekte gegevens is de klacht als volgt geformuleerd:

Verzoeker klaagt dat in het gemeentelijk zwembad Y camera's hangen in de gemeenschappelijke kleedruimten. Het is niet duidelijk wat de camera's in beeld brengen, noch is duidelijk aangegeven dat er camera's hangen en met welk doel. Daarnaast heeft de beheerder geen duidelijke afspraken gemaakt omtrent het maken, bewaren en inzien van de opnames. Verzoeker is van mening dat men er in kleedlokalen vanuit mag gaan dat de privacy afdoende wordt beschermd en gewaarborgd.

Het CBP heeft de klacht uitgesplitst in de volgende onderdelen:

- Doel van de camera's
- Plaats van de camera's
- Beveiliging
- Kenbaarheid

Definitieve bevindingen

De definitieve bevindingen van het CBP luiden als volgt:

Doel van de camera's

Standpunt verzoeker 25 juni 2007:

Verzoeker kreeg bij de gemeente geen duidelijk antwoord op de vraag met welk doel de camera's in de kleedruimten hangen. Een gemeenteambtenaar wist hem te melden dat de camera's noodzakelijk zouden zijn vanwege incidenten bij de kluiskastjes. Volgens een papieren tekst bij één van de kleedruimten zouden de camera's er echter hangen ter 'bescherming van de privacy'.

Standpunt verantwoordelijke 13 augustus 2007:

De Stichting meldt dat zij besloten heeft tot het ophangen van de camera's om de veiligheid en gezondheid van personen te beschermen, ter beveiliging van eigendommen c.q. bewaking van zaken die zich in het gebouw bevinden en/of het kunnen vastleggen van incidenten (met betrekking tot diefstal). De camera's dienen als aanvullend instrument, naast kluisjes en toezicht door personeel, aangezien deze middelen alleen, zo zou blijken uit ervaring, niet afdoende zouden zijn.

Standpunt verzoeker 3 september 2007:

Verzoeker meldt dat de papieren tekst inmiddels is verwijderd is en er geen nieuwe tekst of aanwijzing hangt. Verzoeker betwijfelt het dat de stichting verantwoordelijk is voor de camera's. Hij is van mening dat de gemeente verantwoordelijke zou moeten zijn met een beroep op artikel 151c van de Gemeentewet (openbare orde en veiligheid).

Standpunt verantwoordelijke 8 oktober 2007:

De Stichting stelt dat bij de ingang, de toegangscontrole en bij de ingang met permanente borden de camera's duidelijk en zichtbaar kenbaar zijn gemaakt. Hierbij is tevens vermeld met welk doel de camera's geplaatst zijn. Dit is naar aanleiding van de aanhoudende opmerkingen van de heer Z versterkt. De Stichting verwijst hierbij naar de foto's.

Plaats van de camera's

Standpunt verzoeker 25 juni 2007:

De klacht betreft de camera's die ophangen in de gezamenlijke kleedruimten. Volgens verzoeker is niet duidelijk wat de camera's in beeld brengen en zijn camera's in kleedruimten niet

proportioneel en subsidiair. Hij klaagt voorts dat men er in een kleedruimte vanuit mag gaan dat men niet gefilmd wordt.

Standpunt verantwoordelijke 13 augustus 2007:

De Stichting meldt dat de camera's tot voor kort een andere opstelling hadden. Naast de kluisjes konden ook beelden worden gefilmd van overige gedeeltes van de kleedruimten, waardoor mensen in beeld konden komen 'op een plek waar inbreuk op privacy niet gebruikelijk is en niet hoeft te worden verwacht'. De Stichting meldt dat deze situatie niet aanvaardbaar was en inmiddels is aangepast. De camera's zijn inmiddels dusdanig opgesteld dat alleen beelden (kunnen) worden gefilmd van de kluisjes zonder beelden te maken van de omkleedruimte. Daarnaast zou voor iedere betrokkene duidelijk zijn dat alleen de kluisjes worden gefilmd.

Standpunt verzoeker 3 september 2007:

Het zou voor bezoekers niet helder zijn dat alleen de kluisjes in beeld worden gebracht. Daarnaast zouden nog steeds ontklede mensen gefilmd kunnen worden. Verzoeker stelt daarbij dat de kluisjes een wand vormen in de kleedruimte " (...) en mensen kunnen zich in de kleedruimte vrij bewegen en dus ook voor die kluisjes komen".

Standpunt verantwoordelijke 8 oktober 2007:

De Stichting stelt nogmaals dat (door veranderende opstelling van de camera's) geen mensen in beeld kunnen worden gebracht. Hiertoe zouden camera's zijn verwijderd. Ook hierbij verwijst de Stichting naar de foto's.

Beveiliging

Standpunt verzoeker 25 juni 2007:

Verzoeker vernam van een gemeenteambtenaar dat de camera's verbonden zijn aan digitale opnameapparatuur. Er zou volgens diens verklaring geen protocol bestaan ten aanzien van toegang tot de beelden, geen afscherming tegen ongewenste bewerking, geen afscherming tegen digitaal op andere dragers opslaan van beelden, geen afscherming tegen het met behulp van internettechnieken verspreiden van beelden, geen bescherming dat niet gerechtigden toegang tot beelden hebben, geen beperking in de duur van het opgeslagen houden van de digitale beelden, geen technische specificatie hoe beelden vernietigd moeten worden zonder dat er nog een digitaal te herstellen spoor achterblijft en tot slot zou niet bepaald zijn wie er en onder welke condities toegang hebben c.q. via het beeldscherm zich omkleedende en naakte volwassenen en kinderen kunnen bekijken.

Standpunt verantwoordelijke 13 augustus 2007:

De Stichting geeft aan dat zij als verantwoordelijke zorg draagt voor passende technische en organisatorische maatregelen om persoonsgegevens te beveiligen tegen verlies of enige vorm van onrechtmatige verkrijging. Deze maatregelen zijn onder andere de volgende:

1. 'De beelden worden opgenomen en korter dan 24 uur bewaard om eventueel

- geconstateerde strafbare feiten op te kunnen sporen. Na 24 uur worden de beelden automatisch vernietigd.
2. De beelden worden in het geval van een incident binnen 24 uur bekeken en veiliggesteld.
 3. Alleen de algemeen manager en de technisch medewerker zijn bevoegd tot raadpleging c.q. toegang tot de persoonsgegevens. Zij zijn tevens gehouden aan geheimhouding.
 4. De (opname)apparatuur is opgesteld en beheerd in een afsluitbare kast in een beveiligde ruimte met inbraakdetectie
 5. De schermen (waarop de beelden zijn te lezen) zijn veilig (afgeschermd) opgesteld en beheerd.
 6. Een protocol geeft een beschrijving van taken, verantwoordelijkheden en procedures over het cameratoezicht met het oog op een integer gebruik van het camerasysteem en de bescherming van de privacy.' Dit protocol heeft het CBP van u ontvangen met uw brief van 13 augustus 2007.

Standpunt verzoeker 3 september 2007:

Het protocol zou op punten tegenstrijdig zijn. "In artikel 3 lid 3 wordt genoemd dat de manager en technisch medewerker toegang hebben tot de beelden. In artikel 5 lid 1 betreft dit het bekijken en bedienen. Later worden de taken van raadplegen alleen voorbehouden aan de beheerder, resp. zijn vervanger in geval van afwezigheid van de eerstgenoemde alsmede aan de manager. Het is niet duidelijk wie nu wel of niet toegang heeft."

Standpunt verantwoordelijke 8 oktober 2007:

De Stichting meldt dat de beheerder dezelfde persoon is als de technisch medewerker. Daarnaast heeft de manager toegang tot de beelden. Raadpleging van de beelden zou alleen gebeuren in geval van incidenten.

Kenbaarheid

Standpunt verzoeker 25 juni 2007:

Volgens verzoeker worden bezoekers van het zwembad niet (voldoende) gewezen op de camera's in de kleedlokalen. Er zou slechts – tussen meerdere mededelingen- een A-4-papier hangen op de muur van één van de kleedlokalen, waarop met pen gemeld zou zijn dat er camera's hangen.

Standpunt verantwoordelijke 13 augustus 2007:

De Stichting geeft aan dat er bij de ingang, de toegangspoorten en in de kleedruimten op wordt gewezen dat er cameratoezicht plaatsvindt, maar dat deze informatie niet overal duidelijk en zichtbaar is. Deze situatie zou niet aanvaardbaar zijn en zou momenteel worden aangepast zodat aan de 'geldende eisen' zou worden voldaan. Zo wordt meer dan eerder het geval was gebruik gemaakt van permanente borden en wordt het doel c.q. belang van cameratoezicht beter kenbaar gemaakt.

Standpunt verzoeker 3 september 2007:

Volgens verzoeker is er nu geen enkele aanduiding meer te vinden over cameratoezicht in de kleedlokalen.

Standpunt verantwoordelijke 8 oktober 2007:

Volgens de Stichting wordt aan de geldende eisen voldaan, en wel door de permanente borden die hangen bij de ingang, de toegangscontrole en bij de ingang van de kleedruimten.

Overig: melden bij CBP

De Stichting geeft aan dat ze ervan uit gaat in de huidige situatie gebruik te kunnen maken van het Vrijstellingsbesluit van de meldplicht bij het CBP, aangezien voldaan zou zijn aan artikel 38 daarvan.

Normen en wettelijk kader

De onderhavige gegevensverwerking valt onder het regime van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). De volgende uitgangspunten uit de Wbp zijn van toepassing:

Persoonsgegevens worden in overeenstemming met de wet en op behoorlijke en zorgvuldige wijze verwerkt (artikel 6 Wbp).

Persoonsgegevens mogen slechts worden verzameld voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden (artikel 7 Wbp).

Persoonsgegevens mogen slechts worden verwerkt op basis van een grondslag in artikel 8 Wbp.

Persoonsgegevens mogen niet langer dan noodzakelijk voor het doel worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt betrokkene te identificeren (artikel 10 Wbp)

De verantwoordelijke dient zorg te dragen voor passende technische en organisatorische maatregelen om persoonsgegevens te beschermen tegen verlies of onrechtmatige verwerking (artikel 13 Wbp).

De betrokkene heeft het recht te weten dat informatie over hem wordt verwerkt (artikel 33, 34 Wbp, het zogenaamde kenbaarheidsbeginsel).

Voor cameratoezicht geldt voorts dat de verwerking gemeld moet worden bij het CBP, tenzij artikel 38 uit het Vrijstellingsbesluit van toepassing is.

Beoordeling

De Stichting geeft in haar brieven en in het protocol aan met welke doelen de camera's zijn geplaatst in de kleedlokalen. Daarbij wordt duidelijk dat de camera's dienen als aanvullend

instrument om overlast en diefstal te voorkomen. Het CBP maakt uit de correspondentie op dat de Stichting een grondslag ziet in artikel 8 f, Wbp. Deze verwerkingsgrond is toepasbaar als er sprake is van een belangenafweging tussen de belangen van de verantwoordelijke en de betrokkene, waarbij het eindresultaat is dat het belang van de verantwoordelijke prevaleert. In dit geval geeft de Stichting aan dat ervaringen uit het verleden aan hebben getoond dat andere maatregelen (onder andere kluisjes) niet voldoende bleken om incidenten te voorkomen. Daarbij speelt mee dat de camera's het belang van de bezoekers dienen. Hun eigendommen worden immers (ook) beveiligd.

Daarnaast geeft de Stichting aan dat de camera's niet op de kleedlokalen zelf zijn gericht, maar slechts op de kluisjes, zodat geen ontklede mensen in beeld kunnen komen. Dit laatste acht het CBP van essentieel belang. Het is uitdrukkelijk niet toegestaan om mensen te filmen die zich ontkleden. Dat zou in strijd zijn met artikel 6 van de Wbp en artikel 8f Wbp en derhalve onrechtmatig. In de huidige cameraopstelling lijkt er echter geen sprake (meer) te zijn van een onacceptabele situatie. Wel is het CBP van mening dat het gaat om cameratoezicht in een potentieel gevoelige omgeving. Derhalve is het van het grootste belang dat het kenbaarheidsprincipe goed geregeld is, oftewel, dat de bezoekers weten dat er camera's hangen, wat het doel is en wat ze in beeld brengen.

De Stichting geeft aan dat inmiddels beter dan voorheen is aangegeven dat in het zwembad en in de kleedlokalen gebruik wordt gemaakt van cameratoezicht. Bij de ingang, de toegangscontrole en de ingang van de kleedruimten wordt met permanente borden gewezen op de camera's. Volgens de Stichting zijn de camera's bovendien duidelijk zichtbaar en duidelijk gericht op de kluisjes. Het CBP heeft zich van deze situatie een beeld kunnen vormen door het bekijken van de foto's die de Stichting van de kleedlokalen en andere ruimten heeft gemaakt.

Het CBP is van mening dat – gelet op hetgeen de verantwoordelijke stelt- hiermee aan de vereisten uit artikel 33 en 34 Wbp is voldaan.

Tot slot, wat de beveiliging van de beelden betreft: hierover is in het protocol vastgelegd dat de beelden worden bekeken in een beveiligde ruimte (deze ruimte is beveiligd tegen inbraak en vandalisme) door de manager en/of de beheerder en/of eventueel derden (na toestemming van de beheerder). Het scherm is veilig afgeschermd opgesteld. In het protocol staat daarnaast dat de beeldinformatie maximaal 24 uur wordt bewaard, waarna de informatie wordt gewist. Een uitzondering geldt voor beelden waarop incidenten zijn vastgelegd of die worden gevorderd door politie of de officier van justitie. Met deze waarborgen wordt naar het oordeel van het CBP voldaan aan de vereisten uit artikel 13 Wbp.

Gezien de bewaartermijn van het beeldmateriaal, is melden bij het CBP niet noodzakelijk. Artikel 38 van het Vrijstellingsbesluit is van toepassing.

Overig: commentaar CBP op protocol

Bij brief van 5 november 2007 wees het CBP u op enkele punten in het protocol die niet in overeenstemming waren met de Wbp.

9.2. 'Het recht op inzage kan worden verleend als een zwaarwegend belang is aangetoond'. Conform artikel 35 Wbp mag eenieder bij een verantwoordelijke een verzoek tot inzage indienen zonder daar een reden of belang bij te vermelden. Het gaat daarbij uitdrukkelijk om de *eigen* persoonsgegevens. Wel moet het inzageverzoek redelijk en duidelijk zijn. Eventueel kan de verantwoordelijke daar een gering bedrag voor in rekening brengen (maximaal €4,50, zoals bepaald in artikel 39, eerste lid, Wbp).

9.3. 'Een verzoek tot inzage van een advocaat, in het kader van een strafproces ter verdediging van een verdachte cliënt, wordt gedaan door tussenkomst van de officier van justitie'. Een advocaat mag namens zijn cliënt (mits gemachtigd) ook zonder tussenkomst van een officier van justitie een inzageverzoek indienen.

9.7. 'Inzage wordt uitsluitend verleend ten aanzien van beelden waarop de verzoeker zelf voorkomt. Beelden van andere personen worden gemaskeerd. Indien geen maskering mogelijk is, wordt geen inzage verleend'. Het is niet noodzakelijk om beelden van andere personen te maskeren. Betrokkenen weten dat ze gefilmd (kunnen) worden en dat zij daardoor het risico lopen dat beelden, waarop ze voorkomen, bekeken kunnen worden. Indien u echter denkt dat het in sommige gevallen passend is om beelden van andere personen onherkenbaar te maken, is dat uiteraard toegestaan.

In uw brief van 14 november 2007 geeft u aan dat u de passages conform bovenstaande opmerkingen heeft aangepast. Het CBP constateert dat dit inderdaad het geval is.

Conclusie

Op basis van het voorgaande concludeert het CBP dat u het cameratoezicht in de kleedlokalen van zwembad Y dusdanig heeft ingericht, dat niet meer in strijd met de beginselen van de Wbp wordt gehandeld. Wel beklemtoont het CBP nogmaals het belang van de kenbaarheid en positie van de camera's. Het is van essentieel belang dat de camera's niet meer in beeld brengen dan de kluisjes en dat de bezoekers van het zwembad/ de kleedlokalen daarvan op de hoogte zijn.

Tot slot wijst het CBP er op dat het steekproefsgewijs bij verantwoordelijken controleert of de gegevensverwerking inderdaad conform de wet plaatsvindt.

DATUM 10 december 2007
ONS KENMERK z2007-00875

Afsluiting

Een afschrift van deze brief gaat aan de heer Z.

Het CBP vertrouwt erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en sluit het dossier.

Hoogachtend,

mr. J. Kohnstamm,
voorzitter